

MPRA

Munich Personal RePEc Archive

DIGITAL EURO - a normal reaction to current challenges

Danila, Marius

12 November 2021

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/112615/>
MPRA Paper No. 112615, posted 04 Apr 2022 13:40 UTC

EURO DIGITAL – un raspuns firesc la provocarile actuale

Abstract. Current efforts to implement a digital euro protect Europe's autonomy and are a guarantee that some undesirable scenarios could materialize. Such scenarios are not imminent, but both the population and companies must be able to rely on the fact that the responsible authorities are aware of and carefully analyze such dangers and challenges and also have a proactive approach from an early stage.

As preparations for the digital euro progress, the views of the public, companies, banks and all stakeholders will be extremely important to ensure that a digital euro is optimally designed and adds value to European society. It is the duty of all of us to help ensure that the regulatory and supervisory framework at EU level remains appropriate.

Keywords: Euro, currency, digital currency, central bank

JEL Classification: E42, G15

De-a lungul istoriei, inovațiile în domeniul banilor au modificat, de multe ori în mod radical, structura și modul în care funcționează sistemului financiar. De fiecare dată, astfel de inovații au dat naștere unor aprinse dezbateri cu privire la riscurile pe care le prezintă și la recompensele pe care le aduc, precum și la rolul băncilor centrale în consolidarea încrederii în moneda.

Să luăm, ca exemplu, cazul bancnotelor de hârtie - deoarece erau ușor de transportat, au făcut comerțul mai simplu. Dar succesul lor nu a venit ușor. Încercările băncilor centrale de a emite bancnote în secolul al XVII-lea au dus la emiterea prea multor bancnote și chiar la neîndeplinirea obligațiilor de plată, ridicând întrebări cu privire la efectele acestora asupra stabilității și, în cele din urmă, asupra credibilității suveranului. Cu toate acestea, bancnotele moderne au produs în cele din urmă efecte extrem de benefice pentru societate în general.

Dezbateri similare au apărut odată cu creșterea volumului depozitelor bancare în secolul al XIX-lea. Progresele înregistrate în domeniul tehnologiei, inclusiv de comunicare, au ajutat depozitele să devină populare, consolidând rolul băncilor în crearea de masă monetară. Dar acest lucru a crescut, de asemenea, gradul de conștientizare a faptului că încrederea în bani depinde de stabilitatea acestor depozite bancare, ceea ce a determinat băncile centrale să își asume rolul de creditor de ultimă instanță.

Posibilitatea digitalizării monedei euro se înscrie în mod clar în categoria inovațiilor financiare majore, generând bineînțeles foarte mult interes în rândul celor 340 de milioane de locuitori ai zonei EURO și nu numai.

La fel cum bancnotele s-au constituit într-o inovație importantă pentru băncile centrale, iar depozitele bancare au oferit băncilor comerciale un rol mai important în intermediere, digitalizarea continuă a banilor și a plăților este de natura a aduce transformări radicale ale sistemului financiar. Sa nu uitam ca digitalizarea afectează toate aspectele vieții noastre, o tendință mult accelerata in ultima perioada de situația pandemica.

DE CE EURO DIGITAL?

Un euro digital reprezintă o evoluție naturală, un răspuns firesc la provocările actuale; nu numai in sensul sprijinirii eficienței și inovarii, ci și pentru a conserva rolul băncii centrale în oferirea de mijloace de plată sigure. De-a lungul istoriei, această siguranță s-a dovedit a fi crucială în menținerea încrederii publicului în bani și, în cele din urmă, în stat. Prin urmare, un obiectiv-cheie al unui euro digital ar trebui să fie menținerea unui sistem de plăți stabil și eficient, **sprijinind astfel incluziunea financiară si unificarea pieței europene si protejând autonomia Europei.**

In acest context, euro digital ar oferi tuturor europenilor o moneda suverana ce ar permite efectuarea de plăți digitale sigure oriunde în zona euro, în mod gratuit, protejându-le în același timp viața privată.

Utilizarea sporită a internetului, dublata de creșterea rapidă a puterii de stocare si procesare, si-a pus aprenta in economie. În domeniul plăților in particular și al serviciilor financiare in general, în ultimul deceniu s-a înregistrat un număr tot mai mare de furnizori de tehnologii, platforme și produse inovatoare. În paralel, am observat o schimbare profundă a preferințelor de plată, utilizarea numerarului în plățile cu amănuntul fiind în permanenta scădere. Anterior pandemiei, unul din doi europeni a declarat că ar prefera să plătească digital într-un magazin, dar pandemia a accelerat dramatic această tendință. Aceasta realitate s-a constituit in principalul motiv pentru care se lucreaza la implementarea unui euro digital: **combinarea siguranței băncii centrale și a comoditatii unui mijloc digital de plată, pentru a satisface preferințele consumatorilor. La fel ca numerarul și, spre deosebire de alte mijloace de plată, un euro digital ar fi o creanță asupra băncii centrale, mai degrabă decât o creanță asupra furnizorilor privați de servicii financiare.**

Un alt motiv este că, deși digitalizarea generează o eficiență mai mare și costuri mai mici, aceasta poate prezenta, de asemenea, unele riscuri atat pentru consumatori cat și pentru sectorul financiar. La momentul actual giganții fintech si tehnologici stabilesc ritmul schimbărilor în furnizarea de servicii financiare; totodata aceștia încearcă să evite rețelele tradiționale de distribuție – inclusiv sistemele de plată – prin controlul lor asupra rețelelor sociale, a piețelor online și a tehnologiilor mobile. Aceasta realitate ar putea duce la preluarea rapidă și pe scară largă a serviciilor financiare oferite de acesti jucatori, atât pe plan intern, cât și transfrontalier. Se încearcă, de asemenea, să se extindă acoperirea și să se îmbunătățească calitatea intermedierei financiare prin prelucrarea pe scară largă a datelor personale privind consumatorii, urmarindu-se reducerea asimetriei informaționale.

Aceste modele de business ar putea pune insa în pericol confidențialitatea și ar putea prezenta riscul ca informațiile cu caracter personal să fie utilizate în mod abuziv. În plus, integrarea cu alte servicii furnizate de marile companii de tehnologie poate amenința concurența pe piețele financiare, putand

conduce inclusiv la eliminarea intermediarilor tradiționali prin limitarea alternativelor pentru consumatori.

IMPLICATII SI PROVOCARI ASOCIATE INTRODUCERII EURO DIGITAL

Un potențial răspuns la aceste tendințe – cererea mai mare de plăți digitale și un posibil rol dominant al marilor furnizori de servicii din afara spațiului EU – este ca băncile centrale să facă ele însele pasul către digital pentru a menține rolul de „bun public” al banilor.

În același timp, este esențial să înțelegem pe deplin implicațiile economice, financiare și asupra societății în general ale emiterii unui euro digital; este necesară o analiză atentă în privința modului în care se pot materializa beneficiile, asigurând în același timp stabilitatea sistemului financiar.

În acest context, al înțelegerii implicațiilor, trebuie menționat faptul că în prezent, există trei concepții greșite cu privire la moneda euro digitală. În primul rând, că Banca Centrală Europeană (BCE) intenționează să elimine numerarul și apoi, după ce a făcut acest lucru, să impună rate ale dobânzii și mai mici pentru moneda euro digitală din motive legate de modul în care este pusă în aplicare politica monetară. În al doilea rând, că o moneda euro digitală ar urma să înlocuiască intermedierea bancară. În al treilea rând, faptul că moneda euro digitală nu s-a bazat pe un model de afaceri viabil.

În schimb, în centrul tuturor strategiilor actuale se află faptul că **un euro digital ar fi un mijloc de plată care ar completa numerarul, nu l-ar înlocui**. Eliminarea numerarului „nu este pe masă”, după au declarat public în mai multe rânduri președintele BCE, Christine Lagarde, precum și alți membri ai Consiliului BCE și ai Consiliului Guvernatorilor. În plus, bancnotele sunt mijloace legale de plată în temeiul legislației primare europene iar BCE și Comisia Europeană au promis sprijin pentru utilizarea în continuare a numerarului la punctul de vânzare. Un euro digital ar putea acționa, de asemenea, ca un catalizator la nivel internațional. Prin asigurarea interoperabilității cu monedele digitale străine, inclusiv cu alte monede digitale ale băncilor centrale, această abordare ar putea genera eficiența atât de necesară în plățile transfrontaliere, reducând semnificativ costurile acestora.

Totodată, teoria potrivit căreia BCE intenționează să impună rate ale dobânzii semnificativ negative prin intermediul unui euro digital nu este fondată. Atâta timp cât există numerar, oamenii pot continua să-l dețină la o rată a dobânzii egală cu zero și prin urmare, introducerea unui euro digital nu poate înrăutăți situația la nivelul populației. Scopul monedei euro digitale ar fi acela de a oferi cetățenilor posibilitatea de a utiliza banii băncii centrale ca modalitate convenabilă de plată digitală; nu este deci vorba despre politica monetară.

Îngrijorarea că BCE dorește să diminueze semnificativ depozitele clienților aflate la bănci este, de asemenea, nefondată. S-ar afecta puternic alocarea creditului prin canale private – bănci și piețe de capital și ar fi necesară o adevărată restructurare a sistemului financiar european. Depozitele clienților și rolul băncilor în calitate de creditori merg mână în mână, iar un euro digital nu ar afecta acest principiu. BCE a emis în mod repetat opinii și asigurări cu privire la posibilele modalități prin care moneda euro digitală ar putea fi concepută pentru a preveni transformarea acesteia într-un vehicul de investiții care ar putea submina rolul băncilor în intermedierea financiară.

CARACTERISTICI DE PROIECTARE NECESARE

Un euro digital ar trebui să fie un mijloc eficient de plată, pe plan intern și internațional. Dar, în mod crucial, pentru a menține stabilitatea, ar trebui să fie conceput, așa cum am menționat mai sus, astfel încât să împiedice ca aceasta să fie utilizat ca o formă de investiții. O serie de caracteristici posibile de proiectare ar putea să satisfacă aceste principii.

O opțiune ar fi limitarea cantității de euro digital pe care utilizatorii individuali o pot deține. Acest lucru ar împiedica intrările mari de depozite bancare – precum și intrările volatile de portofolii din străinătate – în banca centrală. O modalitate de a face acest lucru, permițând în același timp utilizarea monedei euro digitale pentru tranzacții mari, ar fi să se solicite redirectionarea fondurilor primite care depășesc limita unui utilizator către un cont bancar. Legătura dintre banii privați și conturile digitale în euro ar evita fragmentarea lichidității unui utilizator și ar fi, de asemenea, utilă pentru plățile necesare a fi efectuate. Tranzacțiile de valori mari ar putea fi efectuate prin transferul unei combinații de euro digital și bani privați.

O altă opțiune ar fi stabilirea unei remunerații penalizatoare pentru deținerile individuale de euro digital care depășesc un anumit prag. Până la acest prag, sumele deținute în euro digital nu ar fi niciodată supuse unor rate negative ale dobânzii și, prin urmare, nu ar fi niciodată tratate mai puțin favorabil decât numerarul. Peste acest prag, remunerația ar fi stabilită astfel încât deținerile digitale mai mari de euro să facă sens doar în contextul necesității de efectuare a unor plăți de valoare mare și nu în mod continuu, ca formă de investiții.

La identificarea pragului corespunzător, ar trebui să se găsească echilibrul corect între materializarea beneficiilor unui euro digital ca mijloc de plată și atenuarea riscurilor de dezintermediere bancară.

Remunerarea pe niveluri ar putea oferi o modalitate mai puțin distorsionantă de descurajare a deținerilor mari de monede euro digitale. În același timp, ar putea prezenta anumite provocări. De exemplu, în perioade de criză ar putea fi necesară ajustarea remunerării monedei digitale, dar acest lucru ar putea semnala faptul că banca centrală anticipează tensiuni financiare, ceea ce ar duce la instabilitate prin self fulfilling prophecy.

Este necesar să acordăm atenție și eventualelor modificări relevante pe această tematică ale Principiilor Contabile General Acceptate (GAAP); la momentul actual GAAP consideră monedele digitale ca fiind o imobilizare necorporală înregistrată la cost, iar deprecierea costului activului este necesar să fie înregistrată. Aceasta înseamnă că valoarea deținerii de monede digitale se poate diminua în timp la nivelul bilanțului. Această situație ar putea să nu reflecte cu exactitate valoarea economică pentru detinator dacă respectiva monedă digitală este deținută ca investiție și fluctuează rapid în valoare.

Caracteristici similare de proiectare ar trebui să se aplice utilizării unui euro digital de către nerezidenți. S-ar stopa apariția unui euro digital care înlocuiește alte forme de investiții și ar facilita substituția monedei în țările din afara zonei euro. În orice caz, cooperarea internațională în materie de proiectare, utilizare transfrontalieră și interoperabilitate ar fi esențială pentru a profita de

beneficiile potențiale ale Euro digital pentru plățile transfrontaliere, abordând în același timp cu multa responsabilitate riscurile pentru sistemul financiar internațional.

Ar trebui acordată, de către decidenți, mai multă atenție riscurilor de stabilitate în cazul în care BCE nu oferă o monedă digitală. Trebuie să evităm o situație în care plățile europene sunt dominate de furnizori non-europeni, inclusiv de gigantii tehnologici / fintech străini care ar putea oferi monede digitale în viitorul apropiat. Nu numai că acest lucru ar putea amenința stabilitatea sistemului financiar, dar populația și companiile deopotrivă ar deveni vulnerabili fata de un număr mic de furnizori dominanți.

Sa nu uitam ca, spre deosebire de companiile private sau de firmele de tehnologie însetate de date, băncile centrale nu încearcă să maximizeze profiturile. Pentru o banca centrala nu prezinta interes datele cu caracter personal sau poziția dominantă pe piață. Obiectivul unui euro digital ar fi de a oferi europenilor un mijloc de plată alternativ, modern și sigur, susținut de angajamentul unei bănci centrale independente de a-i asigura stabilitatea. Moneda euro digitală, dacă ar fi introdusă, ar respecta confidențialitatea și ar fi disponibilă gratuit.

CONCLUZIE

În concluzie, eforturile pentru implementarea unui euro digital **protejează, în mare măsură, autonomia Europei** și reprezintă o garanție în cazul în care unele scenarii nedorite, menționate mai sus, s-ar putea materializa. Astfel de scenarii nu sunt iminente, dar populația și agenții economici trebuie să se poată baza pe faptul că autoritățile responsabile constientizează și analizează astfel de pericole și provocări și au totodată o abordare proactivă încă dintr-un stadiu incipient.

Pe măsură ce pregătirile privind moneda euro digitală avansează, **opiniile populației, ale companiilor, ale băncilor și ale tuturor părților interesate vor fi extrem de importante pentru a ne asigura că un euro digital va fi conceput în mod optim și va aduce valoare adăugată societății europene.** Este datoria noastră, a tuturor (în particular a specialistilor în domeniul financiar), să contribuim la asigurarea că la nivelul UE cadrul de reglementare și supraveghere rămâne adecvat scopului.